

O riječi *mapiranje*

Posljednjih se godina uobičajilo da se engleska riječ *mapping* prevodi kao *mapiranje*. Tako neuroznanstvenici govore o *mapiranju mozga*, ali mislim da tu griješe jer *map* u engleskome i *mapa* u hrvatskome nisu potpune istoznačnice. Također, i u hrvatskome prijevodu Wilsonove knjige *Pomirenje* stoji da je ljudski um *nemapiran* (str. 72) te da bi bilo lijepo kad bismo uspjeli *mapirati* sve naše živčane stanice i električne krugove u mozgu (str. 105). U novinama je nedavno bio velik naslov masnim slovima preko cijele stranice: *3D mapiranje*.

U engleskome jeziku jedino značenje riječi *map*, u kojemu se i isključivo upotrebljava, doista je *zemljovid* ili *karta* u smislu geografske karte ili bilo kakve tematske karte na topografskoj ili sličnoj osnovi. Tako govorimo o batimetrijskim, geološkim, klimatskim, florističkim, faunističkim, populacijskim i sličnim tematskim kartama; u istu kategoriju spada i plan grada: (*city map*). Pogledajmo primjer iz Penguinova *Rječnika engleskog jezika*:

map 1a a representation on a reduced scale and usu. a flat surface of part of the earth's surface, showing geographical features, political division, population distribution, etc. **b** a similar representation of the surface of another planet, the moon, etc. **2 a** representation of something in a maplike form. **3 a** theoretical representation of genes along a chromosome, a genetic map.

Međutim, u hrvatskome stvari stoje drukčije, i to zato što *map* u engleskome i *mapa* u hrvatskome nisu potpune istoznačnice. Doduše, u nekim hrvatskim rječnicima i hrvatskim rječnicima stranih riječi kao prvo značenje riječi *mapa* najčešće se navodi karta, zemljovid ili slično, ali redovito slijede još najmanje dva značenja: 'korice za grafike, crteže i sl. ili zbirka grafika, crteža u tim koricama' te 'korice za papire i spine'. Treba međutim imati u vidu da su ti rječnici deskriptivni, a ne normativni. U Brodnjakovu *Razlikovnom rječniku srpskog i hrvatskog jezika* istovrijednice srpske riječi *mapa* jesu *zemljovid, zemljopisna karta, geografska karta; nacrt, tlocrt*. U *Školskome rječniku hrvatskoga jezika*, koji je normativni rječnik, odnosno rječnik koji označuje status jedinica u standardnome jeziku, riječ *mapa* ima ova značenja:

* Akademik Ivan Gušić *professor je emeritus* Geološko-paleontološkoga zavoda PMF-a Sveučilišta u Zagrebu.

mapa 1. korice za papire i crteže ili zbirka crteža [~ za likovni odgoj]
 2. *inform.* a. apstraktni objekt koji može sadržavati mnoge istovrsne dokumente b. *v.* imenik 3. → zemljovid

U značenju 'pojednostavnjeni i umanjeni prikaz Zemlje ili njezina dijela na ravnoj plohi [*topografski* ~]' upućuje se na natuknicu *zemljovid*, kojoj se kao sinonim donosi riječ *karta*. Zbog svega navedenog zalažem se da *mapping* prevodimo kao *kartiranje* (što podrazumijeva izradu karte kojega područja ili dijela Zemlje, npr. Hrvatske ili grada Zagreba, ili Mjeseca, Marsa, naših gena, mozga...).

Uzimam za primjer svoju struku, u kojoj se odvajkada kao temeljnom djelatnošću bavimo *geološkim kartiranjem* (*geological mapping*) onih terena ili dijelova terena (područja) koji nisu dokraja geološki istraženi, odnosno *iskartirani* (*mapped*) te u geološkoj djelatnosti oduvijek, pa i danas, govorimo o *geološkome kartiranju*.

Zato se zalažem da i druge struke *mapping* ne prevode kao *mapiranje* sa svim nezgrapnim izvedenicama (jer *mapiranje*, kao doslovan prijevod riječi *mapping*, kod kojega se nije vodilo računa o temeljnome značenju engleske riječi, zapravo nije drugo nego nepotrebna novotvorenica), nego kao *kartiranje*.

